

Warszawa, 28 maja 2025 r.

Sygn. akt KR II R 1/24

DECYZJA nr KR II R 1/24

Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich w składzie:

Przewodniczący Komisji:

Arkadiusz Myrcha

Członkowie Komisji:

Robert Kropiwnicki, Paweł Lisiecki, Christian Młynarek, Mirosław Józef Pampuch, Sławomir Potapowicz, Anna Tarczyńska, Adrian Wasielewski.

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2025 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy w przedmiocie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 30 sierpnia 2012 r. nr 386/GK/DW/2012, dotyczącej nieruchomości położonej w Warszawie przy al. Niepodległości 151, stanowiącej dz. ew. nr 159, dla której prowadzona jest księga wieczysta XXXXXXXXXX oraz dz. ew. 158, dla której prowadzona jest księga wieczysta XXXXXXXXXX

z udziałem stron:

Miasta Stołecznego Warszawy, Prokuratora Okręgowego w Warszawie, Obywateli: D

Ty XXXXXXXXXX -P XXXXXXXXXX R XXXXXXXXXX T XXXXXXXXXX F XXXXXXXXXX J XXXXXXXXXX P XXXXXXXXXX E XXXXXXXXXX A XXXXXXXXXX M XXXXXXXXXX
C XXXXXXXXXX A XXXXXXXXXX M XXXXXXXXXX J XXXXXXXXXX C XXXXXXXXXX K XXXXXXXXXX E XXXXXXXXXX J XXXXXXXXXX L XXXXXXXXXX T XXXXXXXXXX
M XXXXXXXXXX Z XXXXXXXXXX L XXXXXXXXXX B XXXXXXXXXX D XXXXXXXXXX K XXXXXXXXXX L XXXXXXXXXX A XXXXXXXXXX
M XXXXXXXXXX M XXXXXXXXXX E XXXXXXXXXX T XXXXXXXXXX M XXXXXXXXXX E XXXXXXXXXX Z XXXXXXXXXX Z XXXXXXXXXX
P XXXXXXXXXX J XXXXXXXXXX W XXXXXXXXXX P XXXXXXXXXX W XXXXXXXXXX W XXXXXXXXXX K XXXXXXXXXX E XXXXXXXXXX W XXXXXXXXXX
M XXXXXXXXXX P XXXXXXXXXX A XXXXXXXXXX K XXXXXXXXXX następców prawnych J XXXXXXXXXX K XXXXXXXXXX następców prawnych
B XXXXXXXXXX Z XXXXXXXXXX K XXXXXXXXXX K XXXXXXXXXX E XXXXXXXXXX P XXXXXXXXXX W XXXXXXXXXX L XXXXXXXXXX K XXXXXXXXXX
następców prawnych L XXXXXXXXXX H XXXXXXXXXX P XXXXXXXXXX A XXXXXXXXXX P XXXXXXXXXX J XXXXXXXXXX P XXXXXXXXXX

I Banku S.A. z siedzibą w K

na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. z 2021 r. poz. 795, dalej: ustawa z 9

marca 2017 r.) w związku z art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 z późn. zm., dalej: k.p.a.) w związku z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.

orzeka:

umorzyć postępowanie rozpoznawcze przed Komisją w sprawie o sygn. akt KR II R 1/24, w przedmiocie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 30 sierpnia 2012 r. nr 386/GK/DW/2012.

UZASADNIENIE

I.

Przebieg postępowania administracyjnego

Postanowieniem z dnia 20 września 2018 r. Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich (dalej: Komisja), działając na podstawie art. 15 ust. 2 i 3 w zw. z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., wszczęła z urzędu postępowanie rozpoznawcze w sprawie o sygn. akt KR II R 48/18 w przedmiocie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 30 sierpnia 2012 r., nr 386 GK DW 2012, dotyczącej nieruchomości położonej w Warszawie przy al. Niepodległości 151.

Na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 listopada 2018 r. Komisja wydała decyzję nr KR II R 48/18, w której stwierdziła nieważność decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 30 sierpnia 2012 r., nr 386 GK DW 2012 w całości. Komisja stwierdziła, że przy wydawaniu decyzji reprivatyzacyjnej doszło do rażącego naruszenia prawa poprzez rozpoznanie wniosku dekretowego złożonego po upływie terminu oraz innych naruszeń przepisów postępowania, mających istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez wydanie decyzji reprivatyzacyjnej, pomimo nieustalenia przesłanki posiadania.

Komisja nie podzieliła stanowiska zawartego w uzasadnieniu kontrolowanej decyzji reprivatyzacyjnej, w myśl którego w niniejszej sprawie objęcie w posiadanie nieruchomości nastąpiło na podstawie rozporządzenia z dnia 27 stycznia 1948 r. - w dniu 25 listopada 1948 r., tj. z dniem ukazania się ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Nr 27 Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego m.st. Warszawy. W ocenie Komisji, przedmiotowa nieruchomość została objęta w posiadanie na podstawie wcześniejszego rozporządzenia z dnia 7 kwietnia 1946 r. Objęcie niniejszego gruntu przez Gminę nastąpiło 14 sierpnia 1947 r., tj. z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Nr 14 Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego m.st. Warszawy, na podstawie przepisów rozporządzenia z dnia 7 kwietnia 1946 r. W ogłoszeniu tym wskazano, że

w dniu 18 lipca 1947 r. dokonane zostały oględziny gruntów położonych m.in. przy ul. Narbutta, AL Niepodległości 151 oznaczonych nr hipotecznymi 1 stanowiących dotychczas własność według posiadanych dokumentów H 2 i J 3

G 4 Objęcie w posiadanie nieruchomości na podstawie przepisów rozporządzenia z 7 kwietnia 1946 r. było możliwe pod warunkiem podjęcia przez organ konkretnych działań mających na celu zapewnienie uczestnictwa byłego właściciela w tym objęciu. Komisja po przeprowadzeniu postępowania dowodowego stwierdziła, że publikacja ogłoszenia w dzienniku urzędowym zawierała wszelkie nakazane prawem informacje. Ogłoszenie zawierało numer hipoteczny, wskazano prawidłowo adres nieruchomości, a także wymieniono osoby będące współwłaścicielami. Ponadto dochowano terminów publikacji ogłoszeń przed przystąpieniem do oględzin, jak i terminu na publikację ogłoszenia o przejęciu. Ponadto Komisja, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, stwierdziła, że Prezydent m.st. Warszawy naruszył przepisy postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, to jest art. 7 k.p.a., art. 77 § 1 k.p.a. oraz art. 107 § 1 i 3 k.p.a., albowiem organ nie podjął wszelkich czynności niezbędnych do wyjaśnienia stanu faktycznego, gdyż w toku przedmiotowego postępowania nie została w ogóle zbadana wynikająca z treści art. 7 ust. 1 dekretu przesłanka w postaci posiadania gruntu

Skargi na powyższe decyzje złożyli Miasto Stołeczne Warszawa, J 5 P 6, następcy prawni S 7 a L 8, G 9 P 10, tj. O 11 i L 12 R 13, T 14 i P 15, D 16 i L 17 P 18 oraz E 19 A 20 M 21 C 22 L 23 M 24

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie po rozpoznaniu w dniu 24 października 2019 r. sprawy o sygn. akt I SA/Wa 105/19 wydał wyrok, w którym uchylił decyzje Komisji z 20 listopada 2018 r. nr KR II R 48/18.

Od powyższego wyroku Komisja wniosła skargę kasacyjną.

Wyrokiem z dnia 16 listopada 2023 r. sygn. I OSK 1899/20, Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Komisji.

Mając na uwadze powyższe orzeczenia sądów administracyjnych sprawa prowadzona pod sygn. akt KR II R 48/18 w przedmiocie decyzji reprivatyzacyjnej, dotyczącej nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Niepodległości 151, została przekazana Komisji celem ponownego rozpatrzenia. Sprawa została zarejestrowana i jest prowadzona pod nową sygnaturą akt KR II R 124.

Zawiadomieniem z dnia 13 maja 2025 r. poinformowano strony o zakończeniu postępowania rozpoznawczego oraz o możliwości wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań na podstawie art. 10 § 1 k.p.a. Zawiadomienie

zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości w dniu 13 maja 2025 r.

Na etapie prowadzonego postępowania rozpoznawczego sygn. akt KR II R 1/24 pełnomocnik stron postępowania C. [REDAKTED] A. [REDAKTED]-M. [REDAKTED] E. [REDAKTED] A. [REDAKTED]-M. [REDAKTED] J. [REDAKTED] P. [REDAKTED], O. [REDAKTED] L. [REDAKTED], Dr [REDAKTED] T. [REDAKTED] i-P. [REDAKTED] [REDAKTED], R. [REDAKTED] T. [REDAKTED] i-P. [REDAKTED] w dniu 6 marca 2025 r. złożył pismo w trybie art. 10 § 1 k.p.a. Pełnomocnik przedstawił stanowisko w sprawie wnosząc, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 5 ustawy z 9 marca 2017 r. o umorzenie w całości postępowania przygotowawczego przed Komisją o sygn. akt KR II R 1/24, ewentualnie na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. wydanie decyzji o utrzymaniu w mocy decyzji reprivatyzacyjnej. Pełnomocnik w uzasadnieniu wskazał, zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 listopada 2023 r., sygn. akt I OSK 1899/20 oddalona została skarga kasacyjna Komisji, złożona od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 października 2019 r., sygn. akt I SA/Wa 105/19. Na mocy ww. wyroku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie uchylił decyzję Komisji z dnia 20 listopada 2018 r. nr KR II R 48/18, stwierdzającą nieważność decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 30 sierpnia 2012 r. nr 386/GK/DW/2012 w całości, a tym samym organ administracji publicznej, jakim jest Komisja, jest związany ww. orzeczeniami.

II.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Komisja ustaliła, co następuje:

1. Opis nieruchomości.

Dawna nieruchomość hip. nr [REDAKTED] położona jest w Warszawie przy ulicy al. Niepodległości 151. Aktualnie składa się ona z zabudowanej działki nr 159 o powierzchni 550 m² z obrębem 1-01-08, uregulowanej w księdze wieczystej nr [REDAKTED] oraz niezabudowanej działki ewid. nr 158 w obrębie 1-0108 o pow. 317 m² uregulowanej w księdze wieczystej nr [REDAKTED]. Działka nr 159 jest zabudowana budynkiem 5-kondygnacyjnym wielorodzinnym. W budynku tym jest 14 wyodrębnionych lokali.

2. Pierwotni właściciele nieruchomości.

Z zaświadczenia Nr 3079/48 z dnia 25 maja 1948 r. Oddziału Ksiąg Wieczystych Sądu Grodzkiego w Warszawie wynika, że nieruchomość nr [REDAKTED] w Warszawie stanowiła własność H. [REDAKTED] N. [REDAKTED] i J. [REDAKTED] G. [REDAKTED], którzy nabyli przedmiotową nieruchomość na mocy aktu notarialnego z dnia 16 września 1938 r.

3. Postępowanie dekretowe i stosunki własnościowe.

W dniu 15 kwietnia 1948 r. złożony został wniosek adw. B. [imię] K. [imię] - pełnomocnika dr. inż. J. [imię] N. [imię] i J. [imię] z vel H. [imię] P. [imię] i z G. [imię] „reprezentujących nieżyjących właścicieli hipotecznych nieruchomości warszawskiej nr hip. [imię] przy al. Niepodległości 151”. Wiceprezydent m.st. Warszawy decyzją z dnia 18 maja 1948 r. przywrócił termin do złożenia wniosku dekretowego.

Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie decyzją z dnia 9 listopada 1951 r. odmówiło spadkobiercom H. [imię] N. [imię] i J. [imię] G. [imię] prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości warszawskiej położonej przy al. Niepodległości 151 oznaczonej Nr hip. [imię]

Decyzją z dnia 3 czerwca 2002 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie stwierdziło nieważność orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 9 listopada 1951 r. odmawiającego ustanowienia wieczystego użytkowania gruntu przy al. Niepodległości 151 nr hip. [imię] z tym zastrzeżeniem, że co do lokali nr 2, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 19, 20, 21 oraz związanego z nimi prawa użytkowania wieczystego doszło do nieodwracalnych skutków prawnych.

W piśmie z dnia 30 października 2007 r. Prokurator Okręgowy w Warszawie zaskarżył sprzeciwem decyzję Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 18 maja 1948 r. przywracającą termin do złożenia wniosku dekretowego.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie decyzją z dnia 9 stycznia 2008 r. nr KOC 5219/GO/07 odmówiło stwierdzenia nieważności decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 18 maja 1948 r. przywracającej termin.

Decyzją z dnia 17 marca 2008 r. nr KOC 349/GO/08 Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie, po ponownym rozpoznaniu, utrzymało w mocy decyzję z dnia 9 stycznia 2008 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 6 listopada 2008 r., sygn. akt I SA/Wa 798/08 uchylił decyzję Kolegium z 17 marca 2008 r. nr KOC 349/GO/08 oraz utrzymaną nią w mocy decyzję Kolegium KOC 5219/GO/07 z dnia 9 stycznia 2008 r.

Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z 30 października 2009 r., sygn. akt I OSK 85/09 oddalił skargę kasacyjną Kolegium przyjmując, że uznanie przez organy administracji, iż termin określony w art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. jest przywracalny, podczas gdy jest to termin zawity prawa materialnego powodujący wygaśnięcie prawa, rażąco naruszało prawo, a zatem decyzja o odmowie stwierdzenia nieważności decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 18 maja 1948 r. narusza prawo, co miało wpływ na wynik sprawy.

Decyzją z dnia 17 marca 2010 r. Kolegium, po rozpatrzeniu sprzeciwu Prokuratora Okręgowego w Warszawie, stwierdziło nieważność decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 18 maja 1948 r. przywracającą termin do złożenia wniosku dekretowego.

4. Następcy prawni dawnych właścicieli hipotecznych.

Przebieg postępowań spadkowych po zmarłym J. G.

W poświadczeniu dziedziczenia Sądu Grodzkiego w Katowicach z dnia 12 października 1946 r., sygn. akt I 100/46 stwierdzono, że spadek po zmarłym dnia 30 października 1944 r. J. G. i vel J. G. (G. i urodzonym dnia 17 stycznia 1892 r., dziedziczy z ustawy siostra J. R. (H.) P. primo voto T. z domu G. w całości.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Katowicach z dnia 24 lipca 1996 r., sygn. akt I 100/96 orzeczono, że spadek po J. R. (H.) P. zmarłej dnia 5 maja 1986 r., na podstawie testamentu z dnia 10 maja 1979 r. otwartego i ogłoszonego w dniu 24 lipca 1996 r. w Sądzie Rejonowym w Katowicach w sprawie o sygn. akt I 100/96 nabyli jej synowie S. T. -P. i L. J. P. i s. B. po 1/2 części każdy z nich.

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z dnia 25 marca 2016 r., sygn. akt I 100/16 orzeczono, że spadek po S. T. -P. s. L. i J., zmarłym dnia 27 listopada 2014 r. w Hajfie, Państwo Izrael, na podstawie testamentu z dnia 19 listopada 2002 r., otwartego i ogłoszonego dnia 16 marca 2015 r., w zakresie wchodzących w skład spadku nieruchomości położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nabyli: córka O. L. z domu T. -P., S. i Z. w 3/10 części, syn D. T. -P., s. S. i Z. w 3/10 części i córka R. T. -P., i c. S. i Z. w 4/10 części.

Przebieg postępowań spadkowych po zmarłym H. N.

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa z dnia 5 czerwca 2008 r., sygn. akt I 100/08 orzeczono, że spadek po H. vel C. N. s. M. i C., zmarłym dnia 31 grudnia 1956 r., na podstawie ustawy nabył syn J. K. w całości.

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa z dnia 7 kwietnia 2005 r., sygn. akt I 100/05 orzeczono, że spadek po J. K. N. zmarłym dnia 24 lutego 2000 r. w Kensington (Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej), ostatnio stale zamieszkałym w Kensington, na podstawie ustawy nabyła w całości żona E. M. N. z domu R.

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa z dnia 7 kwietnia 2005 r., sygn. akt orzeczono, że spadek po E.....-M.....-N..... i z domu R..... zmarłej dnia 6 października 2003 r. w Londynie, ostatnio stale zamieszkałej w Londynie, w zakresie nieruchomości położonych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz praw i roszczeń do nieruchomości położonych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie testamentu notarialnego z dnia 21 sierpnia 1999 r. nabyli E.....-A.....-M..... i C.....-A.....-M..... po 1/2 części spadku każdy z nich.

5. Postępowanie w przedmiocie rozpoznania wniosku o przyznanie prawa użytkowania wieczystego gruntu.

Prezydent m.st. Warszawy decyzją z dnia 30 sierpnia 2012 r. Nr 386 GK/DW/2012:

I. ustanowił na lat 99 prawo użytkowania wieczystego do udziału wynoszącego 0,3480 części gruntu o pow. 550 m², oznaczonego jako działka ewidencyjna nr 159 w obrębie 0108, uregulowanego w księdze wieczystej KW Nr położonego przy al. Niepodległości 151 na rzecz:

- S.....-T.....-P..... w udziale wynoszącym 0,0870 części,
- J.....-P..... w udziale wynoszącym 0,0870 części,
- E.....-A.....-M..... w udziale wynoszącym 0,0870 części,
- C.....-A.....-M..... w udziale wynoszącym 0,0870 części.

II. ustanowił na lat 99 prawo użytkowania wieczystego gruntu o pow. 317 m², oznaczonego jako działka ewidencyjna nr 158 w obrębie 0108, uregulowanego w księdze wieczystej KW Nr położonego przy al. Niepodległości na rzecz:

- S.....-T.....-P..... w udziale wynoszącym 1/4 części,
- J.....-P..... w udziale wynoszącym 1/4 części,
- E.....-A.....-M..... w udziale wynoszącym 1/4 części,
- C.....-A.....-M..... w udziale wynoszącym 1/4 części.

III. ustalił czynsz symboliczny z tytułu ustanowienia prawa użytkowania wieczystego

Decyzja Prezydenta m.st. Warszawy nie została do chwili obecnej wykonana, nie zawarto umowy o oddaniu gruntu w użytkowanie wieczyste beneficjentom decyzji z dnia 30 sierpnia 2012 r. lub ich następcom prawnym. Użytkowanie wieczyste gruntu pod zabudowaną działką nr ew. 159 zostało przekształcone w prawo własności tych gruntów w trybie ustawy z 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe.

6. Sprzeciw prokuratura od decyzji reprivatyzacyjnej.

Decyzja reprivatyzacyjna została zaskarżona sprzeciwem Prokuratora Okręgowego w Warszawie, który zarzucił naruszenie przepisów rozporządzenia Ministra Odbudowy z dnia 7 kwietnia 1946 r., naruszenie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r., naruszenie art. 80 k.p.a. w zw. z art. 77 § 1 k.p.a. oraz art. 153 p.p.s.a. i wniósł o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji, jako wydanej z rażącym naruszeniem prawa.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie w decyzji KOC/6190/Go/12 z dnia 20 stycznia 2014 r. odmówiło stwierdzenia nieważności tego orzeczenia uznając, że Prezydent m.st. Warszawy prawidłowo uznał, iż objęcie gruntu przy al. Niepodległości 15 ozn. hip. miało miejsce dnia 25 listopada 1948 r., w związku z czym wniosek złożony w dniu 15 kwietnia 1948 r. o przyznanie prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości położonej przy al. Niepodległości 151 został złożony przed terminem objęcia w posiadanie gruntu przez gminę.

Decyzją KOC/754/Go/14 z dnia 28 lipca 2014 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie, po rozpatrzeniu wniosku Prokuratora Okręgowego w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie z dnia 20 stycznia 2014 r. utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję.

7. Zgromadzony materiał dowodowy.

Powyższy stan faktyczny Komisja ustaliła na podstawie dokumentów zgromadzonych w toku postępowania rozpoznawczego KR II R I 24 (KR II R 48 18), w szczególności akt udostępnionych przez Prezydenta m.st. Warszawy i Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie, a także innych dokumentów mających istotny wpływ dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż nie budziły one wątpliwości Komisji co do ich autentyczności i prawdziwości, jak również nie zostały one podważone przez strony postępowania.

III.

Komisja zważyła, co następuje:

Po przeanalizowaniu stanu faktycznego i prawnego, Komisja stwierdziła brak podstaw do kontynuowania w niniejszej sprawie postępowania rozpoznawczego. W ocenie Komisji w sprawie wystąpiła przesłanka uzasadniająca umorzenie postępowania. Wskazać bowiem należy, że umorzenie postępowania nie zależy od woli organu, lecz od stwierdzenia obiektywnej przyczyny bezprzedmiotowości postępowania administracyjnego, co miało miejsce w rozpatrywanej sprawie. Skoro bowiem zarówno Wojewódzki Sąd Administracyjny

w Warszawie jak i Naczelny Sąd Administracyjny nie stwierdziły naruszenia prawa przy wydawaniu decyzji reprivatyzacyjnej, to nie jest możliwe dalsze prowadzenie postępowania rozpoznawczego, o którym mowa w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.

Zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., w wyniku postępowania rozpoznawczego Komisja wydaje decyzję, w której umarza postępowanie rozpoznawcze.

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest decyzja Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 30 sierpnia 2012 r. nr 386 GK DW 2012 dotycząca nieruchomości położonej w Warszawie przy al. Niepodległości 151, stanowiąca działki nr ew. 159 oraz nr ew. 158. Jak już wyżej wskazano, Komisja dnia 20 listopada 2018 r. wydała decyzję nr KR II R 48 18, w której stwierdziła nieważność decyzji reprivatyzacyjnej w całości.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie po rozpoznaniu w dniu 24 października 2019 r. sprawy o sygn. akt I SA/Wa 105/19 wydał wyrok, w którym uchylił decyzję Komisji. Następnie Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 16 listopada 2023 r. sygn. I OSK 1899/20, oddalił skargę kasacyjną Komisji.

W powołanych wyżej wyrokach, sady przyznały, że kontrolowana przez Komisję decyzja reprivatyzacyjna, wydana przez Prezydenta m.st. Warszawy w dniu 30 sierpnia 2012 r. nr 386 GK DW 2012, była uprzednio kontrolowana przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie pod kątem wad skutkujących stwierdzeniem jej nieważności (decyzja z 20 stycznia 2014 r. KOC 6190 GO 12 odmawiająca stwierdzenia nieważności decyzji reprivatyzacyjnej i utrzymująca ją w mocy decyzja z 28 lipca 2014 r. KOC 754 GO 14). Skoro zatem chronologicznie wcześniejsze decyzje Kolegium przesadziły już, że kontrolowana decyzja reprivatyzacyjna nie zawiera wad skutkujących stwierdzeniem jej nieważności, to decyzje te wydane w toku instancyjnym tego samego postępowania stanowią przeszkodę uniemożliwiającą Komisji skuteczne wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji reprivatyzacyjnej. Stwierdzenie nieważności decyzji reprivatyzacyjnej przez Komisję narusza art. 16 k.p.a., tak długo, jak w obrocie prawnym pozostają wspomniane decyzje Kolegium. Ponadto, Naczelny Sąd Administracyjny uznał, iż fakt, że Komisja wydała decyzję na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 5a ustawy z dnia 9 marca 2017 r., a nie art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., nie wpływa na ww. stanowisko NSA, bowiem art. 29 ust. 1 pkt 5a ustawy z 9 marca 2017 r. w zakresie podstaw stwierdzenia nieważności odsyła zasadniczo do regulacji prawnej stanowiącej podstawę orzekania przez Kolegium i na tej też podstawie Komisja stwierdziła nieważność decyzji reprivatyzacyjnej. Komisja uznała bowiem, że decyzja reprivatyzacyjna rażąco naruszała obowiązujące przepisy, co odpowiada

przesłance stwierdzenia nieważności, o której mowa w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. tj. przesłance, która była przedmiotem rozważań Kolegium.

W powołanych wyrokach sądy, odniosły się także do przesłanki zachowania terminu do złożenia wniosku dekretowego. Komisja w swojej decyzji kontrolnej stwierdziła, że objęcie nastąpiło według przepisów rozporządzenia z 7 kwietnia 1946 r. o obejmowaniu gruntów w posiadanie (odmiennie niż organ, który przyjął skuteczność objęcia według rozporządzenia z dnia 27 stycznia 1948 r.). Sądy nie przesądzając ostatecznie kwestii terminu do złożenia wniosku dekretowego, na marginesie wskazały, że wątpliwości w orzecznictwie budziły zagadnienia związane z zachowaniem terminu i ich oceniania w kontekście obowiązków nałożonych na zarządy miejskie w świetle rozporządzenia z 7 kwietnia 1946 r. Zdaniem sądów nie można uznać, że błędna lub nieprawidłowa interpretacja art. 7 dekretu stanowi przesłankę z art. 156 k.p.a. Sądy wskazały, że rozbieżności w orzecznictwie dot. kwestii zawiadomienia o przystąpieniu do obejmowania gruntu w posiadanie wykluczają możliwość stwierdzenia rażącego naruszenia prawa poprzez nieprawidłową wykładnię przepisów rozporządzenia w sprawie obejmowania.

W powołanych wyrokach sądy odnosiły się również szeroko do kwestii „posiadania” z art. 7 ust. 1 dekretu warszawskiego. Wskazały, że brak definicyjnego zróżnicowania znaczenia pojęcia „posiadanie” użytego w art. 7 ust. 1 dekretu, przy jednoczesnym dopuszczeniu przez prawodawcę rozumienia tego pojęcia wobec gminy m.st. Warszawy, jako jedynie formalnego aktu publicznego zaimplementowania zamiaru korzystania z objętego w posiadanie gruntu, nakazuje przypisać takie samo znaczenie pojęciu posiadania użytego w art. 7 ust. 1 dekretu wobec dotychczasowego właściciela gruntu i jego prawnego następcy. Nie można bowiem przy tak uproszczonym przez prawodawcę uformowaniu obejmowania posiadania gruntu przez gminę m.st. Warszawy jednocześnie wymagać od dotychczasowych właścicieli gruntu i ich następców prawnych sprostania rygorystycznym regułom posiadania wynikającym z typowych rozwiązań prawnych niezwiązanych z okolicznościami faktycznymi i celem wprowadzenia w życie ww. dekretu.

Jednocześnie zobowiązano Komisję do uwzględnienia przy ponownym rozpoznawaniu sprawy oceny prawnej sformułowanej w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Sąd wskazał, że Komisja ponownie rozpoznając sprawę powinna dokonać oceny stanu faktycznego, w tym przesłanki posiadania uwzględniając zaprezentowane w tym wyroku stanowisko Sądu oraz z uwzględnieniem istniejącego w obrocie orzeczenia Kolegium, dopóki bowiem orzeczenie to nie zostanie wyeliminowane z obrotu korzysta z domniemania legalności.

W myśl art. 153 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935; dalej: p.p.s.a.) ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w orzeczeniu sądu wiążą w sprawie organy, których działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania było przedmiotem zaskarżenia, a także sądy, chyba że przepisy prawa uległy zmianie.

Należy stwierdzić, że przepis art. 153 p.p.s.a. ma charakter bezwzględnie obowiązujący, co oznacza, że ani organ administracji publicznej, ani sądy, orzekając ponownie w tej samej sprawie, nie mogą nie uwzględnić oceny prawnej i wskazań wyrażonych wezśnie w orzeczeniu sądu, gdyż są nimi związane. Związanie sądu administracyjnego oceną prawną oznacza, że nie może on formułować nowych ocen prawnych, które byłyby sprzeczne z wyrażonym wezśnie poglądem (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 stycznia 2025 r., II OSK 1248/22, wyrok NSA z 1 września 2010 r., sygn. akt II OSK 518/09, LEX nr 746901). Pojęcie "ocena prawna" w rozumieniu przepisu art. 153 p.p.s.a. oznacza wyjaśnienie istotnej treści przepisów prawnych i sposobu ich zastosowania w konkretnym wypadku w związku z rozpoznawaną sprawą. Wskazania co do dalszego postępowania stanowią z reguły konsekwencje oceny prawnej. Dotyczą one sposobu działania w toku ponownego rozpoznania sprawy i mają na celu uniknięcie błędów już popełnionych oraz wskazanie kierunku, w którym powinno zmierzać przyszłe postępowanie. Podporządkowanie się wytycznym sądu i wyrażonej przezeń ocenie prawnej jest bowiem głównym kryterium poprawności nowowydanej decyzji (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 stycznia 2025 r., II OSK 1063/23, wyrok NSA z dnia 13 stycznia 2009 r., sygn. akt II OSK 614/08, LEX nr 528074).

Zgodnie z art. 105 § 1 k.p.a., gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części.

Bezprzedmiotowość, o której mowa w art. 105 § 1 k.p.a., oznacza brak podstaw prawnych do merytorycznego rozpoznania danej sprawy. Wiąże się to z brakiem któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, co skutkuje tym, że nie można załatwić sprawy przez jej rozstrzygnięcie co do istoty. Zachodzi ona zatem w sytuacjach, gdy w świetle prawa materialnego i ustalonego stanu faktycznego nie mamy do czynienia ze sprawą administracyjną mogącą być przedmiotem postępowania. Bezprzedmiotowość może mieć charakter podmiotowy, jak i przedmiotowy. Zawsze jednak oznacza brak przedmiotu postępowania. Tym przedmiotem jest zaś konkretna sprawa, w której organ administracji państwowej jest władny i jednocześnie zobowiązany rozstrzygnąć na podstawie przepisów prawa materialnego o

uprawnieniach lub obowiązkach indywidualnego podmiotu. Organ umarza więc postępowanie w sytuacji, gdy brak jest podstaw prawnych lub faktycznych do prowadzenia postępowania administracyjnego i do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Na aprobatę zasługuje przyjmowany w orzecznictwie pogląd, wedle którego istota bezprzedmiotowości postępowania polega na nastąpieniu takiego zdarzenia prawnego lub faktycznego, które spowodowało, że przestała istnieć ta szczególna relacja między faktem (sytuacją faktyczną danego podmiotu) a prawem (sytuacją prawną danego podmiotu), z którą prawo łączy obowiązek konkretyzacji normy w postaci wydania decyzji administracyjnej (por. wyrok NSA z dnia 10 maja 2012 r., sygn. akt II GSK 467/11 i wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 22 maja 2013 r., sygn. akt IV SA/Wr 48/13). Decyzja o umorzeniu postępowania nie rozstrzyga zatem o materialnoprawnych uprawnieniach i obowiązkach stron i jest równoznaczna z brakiem przesłanek do merytorycznego orzekania co do istoty sprawy. Jej wydanie jest obligatoryjne w przypadku bezprzedmiotowości (por. WSA w Opolu z dnia 22 lipca 2014 r., sygn. akt II SA/Op 307/14).

W świetle powyższych ustaleń, Komisja ponownie rozpoznając sprawę, związana jest stanowiskiem sformułowanym w uzasadnieniu wyroku Sądu pierwszej instancji z dnia 24 października 2019 r., sygn. akt I SA/Wa 105/19 oraz wyroku NSA z dnia 16 listopada 2023 r. w sprawie sygn. akt I OSK 1899/20, zarówno w zakresie oceny prawnej w nim zawartej, jak i wskazań co do dalszego postępowania, gdyż nie zaistniały przesłanki uzasadniające odstępianie od oceny prawnej wyrażonej w wyżej przywołanych wyrokach. Podporządkowanie się wytycznym sądu i wyrażonej przezeń ocenie prawnej jest bowiem głównym kryterium poprawności nowowydanej decyzji. Powyższe skutkuje wydaniem przez Komisję decyzji o umorzeniu postępowania rozpoznawczego w oparciu o treść art.105 § 1 k.p.a. jako bezprzedmiotowego. W niniejszej sprawie, sądy obu instancji przesądziły, iż nie zachodzi wadliwość decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 30 sierpnia 2012 r. z powodów wskazanych w pierwotnej decyzji Komisji. Jednocześnie, Komisja prowadząc niniejsze ponowne postępowanie nie dostrzegła by na skutek wydania decyzji reprivatyzacyjnej doszło do innych naruszeń, które uzasadniałyby wzruszenie kontrolowanej decyzji. Niemożliwym jest stwierdzenie zaistnienia wskutek wydania przez Prezydenta m.st. Warszawy decyzji z dnia 30 sierpnia 2012 r. niemożliwych do zaakceptowania skutków w sferze społecznej i gospodarczej. W sprawie nie doszło bowiem do ustanowienia użytkowania wieczystego na rzecz podmiotów nieuprawnionych – roszczenia dekretowe nie były przedmiotem obrotu, a beneficjenci są bezpośrednimi następcami prawnymi właścicieli hipotecznych. Decyzja nie doprowadziła do zaistnienia jakiegokolwiek innych negatywnych skutków społecznych, w tym, jak do

bezprawnego pokrzywdzenia lokatorów. Tym samym w sprawie nie doszło do jakiegokolwiek naruszenia interesu publicznego, którego ochrona jest podstawowym celem Komisji oraz przyczyną wszczynania postępowań rozpoznawczych. Jednocześnie należy podkreślić, że po ponownym rozpatrzeniu sprawy, w przedmiotowej sprawie nie zostały wykazane inne przesłanki wskazane w art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. wskazujące na wadliwość decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z 30 sierpnia 2012 r.

Za umorzeniem postępowania rozpoznawczego w przedmiotowej sprawie przemawiają przede wszystkim określone przez ustawodawcę zadania Komisji. Stosownie bowiem do treści art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., postępowanie przed Komisją jest szczególnym trybem postępowania w przedmiocie usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa. Zadaniem Komisji jest wyjaśnianie nieprawidłowości i uchybień w działalności organów i osób prowadzących postępowania w przedmiocie wydawania decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich oraz występowanie do właściwych organów w razie stwierdzenia w toku postępowania przed Komisją istnienia okoliczności sprzyjających wydawaniu decyzji reprivatyzacyjnych z naruszeniem prawa lub popełnianiu przestępstw bądź utrudniających ich ujawnianie (art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.)

Wskazać należy, iż zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. Komisja jest organem administracji publicznej stojącym na straży interesu publicznego, w zakresie postępowań w przedmiocie wydania decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich.

Komisja dąży nie tylko do ustalenia nieprawidłowości lub uchybień w działalności organów i osób prowadzących postępowania w przedmiocie wydawania decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, lecz jako organ administracji publicznej stoi na straży interesu publicznego w zakresie prowadzonych postępowań i realizuje zadania w zakresie wskazanych wyżej kompetencji. Ustawa ma na celu przywrócenie ochrony interesu społecznego poprzez usunięcie naruszeń prawa, które wystąpiły w trakcie wydawania decyzji na podstawie przepisów dekretu, t.j. Ustawowe uprawnienia Komisji mają charakter nadzorczy, jeżeli własność publiczna została utracona lub obciążona w wyniku nieprawidłowości w postępowaniu w przedmiocie decyzji reprivatyzacyjnej, a celem postępowania przed Komisją jest przywrócenie stanu zgodnego z prawem (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 listopada 2021 r., sygn. akt I OSK 978/19).

Mając na uwadze powyżej wskazane okoliczności, Komisja orzekła jak na wstępie, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w związku z art. 105 § 1 k.p.a. w związku z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.

Przewodniczący Komisji

Arkadiusz Męrch

Pouczenie

1. Niniejsza decyzja jest ostateczna (art. 10 ust. 4 ustawy z 9 marca 2017 r.). Strona może wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, ul. Jana Kazimierza 10, 01-248 Warszawa, za pośrednictwem Komisji do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji (art. 52 § 1, art. 53 § 1 oraz art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Dz. U. z 2024 r. poz. 935; dalej: p.p.s.a.). Skarga powinna czynić zadość wymogom określonym w art. 57 p.p.s.a. Do skargi należy dołączyć jej odpisy i odpisy załączników dla doręczenia ich stronom (w tym dla tut. organu), a ponadto jeżeli w Sądzie nie złożono załączników w oryginale po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych (art. 17 § 1 p.p.s.a.).

2. Zgodnie z art. 57 § 5 k.p.a. termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało: 1) wysłane w formie dokumentu elektronicznego do organu administracji publicznej, a nadawca otrzymał urzędowe potwierdzenie odbioru; 2) nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe albo placówce pocztowej operatora świadczącego usługi pocztowe w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym; 3) złożone w polskim urzędzie konsularnym; 4) złożone przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej; 5) złożone przez członka załogi statku morskiego kapitanowi statku; 6) złożone przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego.

Zgodnie z art. 71 Prawa pocztowego Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej dokonał wyboru Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie jako operatora wyznaczonego do świadczenia usług powszechnych w latach 2016 - 2025.

3. Wpis od skargi do sądu administracyjnego ma charakter stały i wynosi 200 (dwieście) zł zgodnie z § 2 ust. 3 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 335).

4. W myśl zaś art. 243 § 1 p.p.s.a. stronie może być przyznane - na jej wniosek - prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy powinien zawierać oświadczenie strony obejmujące dokładne dane o stanie majątkowym i dochodach, a jeżeli wniosek składa osoba fizyczna, ponadto dokładne dane o stanie rodzinnym oraz oświadczenie strony o niezatrudnieniu lub niepozostawianiu w innym stosunku prawnym z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub rzecznikiem patentowym. Wniosek składa się na urzędowym formularzu według ustalonego wzoru (art. 252 § 1 i § 2 p.p.s.a.). Zgodnie zaś z art. 244 § 1 p.p.s.a. prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.

5. Zgodnie z treścią art. 57 § 1 p.p.s.a. strona może złożyć wniosek o przywrócenie terminu do złożenia skargi na decyzję Komisji. Wniosek ten należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie za pośrednictwem Komisji, w terminie siedmiu dni od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu. W piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności wskazujące na brak winy w uchybieniu terminu. Równocześnie z wnioskiem strona powinna dokonać czynności, której nie dokonała w terminie. Po upływie roku od uchybionego terminu, jego przywrócenie jest dopuszczalne tylko w przypadkach wyjątkowych.

6. W myśl zaś art. 16 ust. 3 ustawy z 9 marca 2017 r. w zw. z art. 49 § 1 k.p.a., strony mogą być zawiadamiane o wszczęciu postępowania, decyzjach i innych czynnościach Komisji poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości. Zawiadomienie albo doręczenie uważa się za dokonane po upływie 7

dnia od dnia publicznego ogłoszenia. Z uwagi na to, że doręczenie decyzji następuje w formie publicznego ogłoszenia Komisja informuje, że z treścią decyzji strony mogą zapoznać się w urzędzie zapewniającym obsługę administracyjno - biurową Komisji w dniach i godzinach pracy tego urzędu.

7. Zgodnie z treścią art. 49b §1 k.p.a. w przypadku zawiadomienia strony zgodnie z art. 49 §1 lub art. 49a o decyzji lub postanowieniu, które podlega zażalenie, na wniosek strony, organ, który wydał decyzję lub postanowienie, niezwłocznie, nie później niż w terminie trzech dni od dnia otrzymania wniosku, udostępni stronie odpis decyzji lub postanowienia w sposób i formie określonych we wniosku, chyba że środki techniczne, którymi dysponuje organ, nie umożliwiają udostępnienia w taki sposób lub takiej formie.

8. Stosownie do treści art. 39 ust. 1 ustawy z 9 marca 2017 r. o decyzji Komisji stronie nie przysługują przewidziane w odrębnych przepisach środki prawne w zaskarżeniu decyzji dotyczącej wyznaczenia postępowania, uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji.

